

Vergaderjaar 2019–2020

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 2866

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 april 2020

Hierbij bied ik u, mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, het verslag aan van een ingelaste ministeriële videoconferentie die op 7 april 2020 plaatsvond.

Deze videoconferentie was gericht op onderzoek en innovatie (O&I) en het Coronavirus. Er is onder meer gesproken over Europese onderzoek- en innovatieactiviteiten om de COVID-19 crisis te adresseren. Om inspanningen van de EU en lidstaten op het gebied van O&I gericht op COVID-19 op elkaar af te stemmen werd een actieplan besproken.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

Verslag ministeriële videoconferentie over onderzoek en innovatie en het Coronavirus

De Europese reactie vanuit Onderzoek en Innovatie op de COVID-19 crisis

Gedachtewisseling

Tijdens deze ministeriële videoconferentie is gesproken over de acties op het gebied van onderzoek en innovatie (O&I) van de EU op basis van een discussiepaper.

In haar introductie benadrukte Eurocommissaris Gabriel het belang van het ondersteunen van onderzoekers en innovatieve bedrijven en het beter coördineren van al hun inspanningen zowel binnen de EU als in internationaal verband. Ook riep Gabriel de lidstaten op tot solidariteit. Voorts gaf Gabriel een overzicht van COVID-19 acties van de Europese Commissie: dit betreft onder meer mobilisatie van middelen binnen Horizon 2020: € 48,5 mln. voor projecten met de focus op vaccinontwikkeling, nieuwe behandelmethoden en diagnostische testen en een bijdrage van € 45 mln. aan het publiek-privaat partnerschap Innovative Medicines Initiative (IMI). Verder kunnen startups en innovatief mkb oplossingen aandragen voor COVID-19 via de Europese Innovatieraad (EIC).

Om inspanningen van de EU en lidstaten op het gebied van O&I gericht op COVID-19 op elkaar af te stemmen werd een actieplan besproken. Het actieplan is een levend document van de Commissie en lidstaten, dat regelmatig zal worden geactualiseerd. Het actieplan kent geen juridische status. De tien acties in het plan richten zich onder andere op coördinatie van de toegang tot onderzoekinfrastructuur, het delen van data, ondersteuning van het mkb/startups en het mobiliseren van de maatschappij om creatieve oplossingen aan te dragen ter bestrijding van de crisis. Tijdens de videoconferentie werd lidstaten gevraagd of ze zich konden vinden in de korte termijn acties. Daarnaast was de vraag wat het beste mechanisme is om O&I-acties voor COVID-19 te coördineren op langere termijn. Tot slot werd van gedachte gewisseld hoe andere EU-programma's, met name de Europese structuurfondsen, benut kunnen worden.

De lidstaten omarmden het actieplan in de volle breedte. Hierbij werd openheid, samenwerking, solidariteit en communicatie benadrukt. Ook benadrukten de lidstaten steun voor coördinatie van klinisch onderzoek, nieuwe technologieën, het belang van publiek-private samenwerking en het ondersteunen van mkb/startups. Het belang van het delen van onderzoeksresultaten en data (open science en open access) werd over de hele linie door de lidstaten onderstreept en breed gesteund. Naast snelle acties en effectieve coördinatie (ook met internationale initiatieven) op korte termijn, benadrukten de lidstaten dat gedegen voorbereiding nodig is om mogelijk toekomstige pandemieën het hoofd te bieden. Meerdere lidstaten waren positief over de inzet van structuurfondsen ter bestrijding van COVID-19. Dit vereist op korte termijn meer flexibiliteit.

Nederland heeft de belangrijke rol van onderzoek en innovatie vanuit de gehele kennis- en innovatieketen benadrukt om de huidige crisis het hoofd te bieden en verwelkomde het actieplan omdat snelle en flexibele actie nodig is. Essentieel is een strategische benadering voor vaccinontwikkeling inclusief het opschalen van vaccinproductie en -verspreiding volgens de Europese normen en waarden. Nederland draagt fors bij aan vaccinonderzoek via de *Coalition on Epidemic Preparedness Innovations*

(CEPI).¹ Nationaal stelt Nederland € 42 mln. extra beschikbaar voor kennisontwikkeling met betrekking tot het coronavirus.² De Europese Onderzoeksruimte (ERA) kan effectieve coördinatie van O&I-inspanningen van lidstaten zelf faciliteren. Tot slot is Nederland op de korte termijn voorstander van het flexibeler inzetten van structuurfondsen voor acties gerelateerd aan COVID-19.³

Eurocommissaris Gabriel concludeerde dat er steun is voor het actieplan en dat snelle implementatie van belang is.

¹ Kamerstuk 25 295, nr. 249.

² Kamerstuk 25 295, nr. 200.

³ Kamerstukken 22 112 en 35 420, nr. 2856.